

KOULUTUKSEN TUTKIMUSLAITOS

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2012

Merkittävimmät tapahtumat

Vuoden mittavin tutkimustiedon julkistamistilaisuus oli 11.12., jolloin julkaistiin kahden kansainvälisen vertailututkimuksen tulokset suomalaisoppilaiden lukutaidosta (PIRLS - 4.-luokkalaiset) sekä matematiikan ja luonnontieteiden osaamisesta (TIMSS - 4. – ja 8.-luokkalaiset). Lukutaito ja luonnontieteiden osaaminen on huippuluokkaa. Myös matematiikkaa hallitaan kohtuullisen hyvin, mutta yläkoulussa tulosten heikkeneminen aiemmasta huolestuttaa. Oppilaiden kiinnostuksissa, uskomuksissa ja luottamuksessa omiin taitoihinsa ja niiden käyttöarvoon elämässä on huomattavia kehittämistarpeita. Nuorten yhteiskunnallista osaamista (kansainvälinen ICCS –tutkimus) käsittelevä monitieteinen yhteisraportti valmistui Turun yliopiston kanssa yhteisjulkaisuna. Tulokset herättivät runsaasti julkista keskustelua ja profiloivat laitosta ja Jyväskylän yliopistoa myönteisellä tavalla julkisuudessa. Myös useiden muiden hankkeiden tulokset julkistettiin ja niiden saama huomio julkisuudessa oli merkittävä.

Keskeisiä tutkimusperusteisen kehittämistyön vaikuttavuuden merkkipaaluja oli Peda.net-yhteistyön laajeneminen useiden suurten kaupunkien kanssa. KTL:n kehittämän Vertaismentoroinnin malli ulotettiin kattamaan koko maa yhteistyössä kaikkien yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen opettajankoulutusyksiköiden kanssa. Tutkimuksen vaikuttavuutta on pyritty lisäämään osallistumalla useisiin valtakunnallisiin ja paikallisiin opettajille suunnattuihin messu- ja koulutustapahtumiin.

Koulutuksen tutkimuslaitos järjesti useita kansainvälisiä ja kansallisia konferensseja ja workshoppeja. Keskeisimmät näistä olivat:

-EuroHESC workshop Challenges in Comparative Higher Education Research — Comparing Higher Education Systems, Organisations and Individual Academic Behaviour, Helsinki, 25-27.1.

-Sino-Finland PISA-seminaari yhteistyössä Shanghain PISA-ryhmän kanssa, Shanghai 1.-3.6.

-Finland-Estonia PISA-seminaari yhdessä Viron PISA-ryhmän kanssa, Jyväskylä 21.8.

-Supporting new teacher in Europe –konferenssi, Tallinna 9.-11.5

-Osaaminen jakoon – vertaisryhmämentorointi opetuslalla, Kokkola 28.-29.9.

-Quality-Oriented Accreditation of Vocational Learning Outcomes in Health Care and Nursing (CrediCare) –workshop, Jyväskylä 4.–5.5.

-Connectivity in Vocational Education and Training (ConVET) –workshop 23.-24.10.

Laitoksen tutkijat toimivat useiden kansainvälisten lehtien päätoimittajina tai toimittajina. Professori Päivi Häkkinen nimitettiin Human Technology –lehden päätoimittajaksi. Professori Päivi Tynjälä on toiminut Educational Research Review –lehden päätoimittajana,

professori Jussi Välimaa Higher Education –lehden päätoimittajana ja professori Marja-Leena Stenström Scandinavian Journal of Educational Research –lehden toimittajana. Kansainvälisten tieteellisten julkaisujen toimituskuntien jäsenenä ovat toimineet ainakin Eeva Kallio, Johanna Lasonen, Terhi Nokkala, Pekka Kupari ja Raimo Vuorinen.

Laitoksen toiminnallinen ja taloudellinen tilanne

Laitos on edennyt hyvin rehtorin kanssa laaditun sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Toiminnallinen ja taloudellinen perusta on melko vahva näköpiirissä oleviin haasteisiin ja riskeihin vastaamisessa. Vuoden 2012 lopussa laitos sopi kolmesta isosta kansainvälisestä tutkimushankkeesta Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Näiden hankkeiden nettovaikutus seuraavien 3-4 vuoden aikana on lähes 1 M€ vuositasolla. Hankkeet myös varmistavat laitoksen asemaa kansainvälisesti merkittävänä koulutustutkimuksen valtakunnallisena keskuksena Suomessa. Hankkeiden riskit ovat pitkäkestoisia ja taloudeltaan varmennettuina melko pienet. Keskeisin vaade on varmistaa riittävä asiantuntemus osan henkilöstöstä eläköityessä.

Yhteisten toimintojen kehittäminen yhdessä Kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa etenee pääasiassa neljän asiantuntijaryhmän työn kautta. Tutkimuksen alueella tavoitteena ovat mm. laajat yhteiset tutkimushankkeet ja hankehakemukset. Opetukseen haetaan keinoja yhdessä vahvistaa erityisesti tutkimuspohjaista opettajankoulutusta ja tietoteknologian opetuskäyttöä. Tutkimusta liitetään eri keinoin kiinteäksi osaksi opintoja. Yhteiskunnallinen palvelu etenee mm. yhteisinä koulutustilaisuuksia, seminaareja ja julkisia puheenvuoroja organisoimalla

Koulutuksen talouden tutkimuksen rakentaminen kansallisesti ja kansainvälisesti merkittäväksi tutkimusalueeksi Jyväskylän yliopistossa yhdessä kauppakorkeakoulun kanssa on sopimuskauden mittavin kehittämistehtävä. Olennaista on riittävän asiantuntevan ja kehityshakuisen henkilöstön rekrytointi alueelle, jossa tutkimustraditio Suomessa on ohut.

Sopimuskauden aikana tai heti sen jälkeen useat laitoksen avainviroista (mm. neljä professuuria) todennäköisesti avautuvat täytettäväksi. Tämä edellyttää perusteellista keskustelua laitoksen tutkimusprofiilin kehittämisestä ja terävöittämisestä sekä tältä pohjalta tieteellisesti mahdollisimman korkeatasoisia rekrytointeja.

Huolimatta talouden synkkenevistä näkymistä laitoksen taloustilanne voitaneen pitää melko vakaana. Vuoden 2012 tilinpäätös osoittaa runsaan 60 000 euron voittoja. Vuoden 2013 talous on melko tiukka mutta joulukuussa 2012 saatujen rahoituspäätösten myötä vakaampi. Tästä eteenpäin jo tiedossa olevat henkilöstöratkaisut antavat jonkin verran liikkuma-alaa voimavarojen uudelleen suuntaamiseen. Suurimmat riskit sisältyvät siihen, että ulkoinen rahoitus, joka on ollut runsas puolet kokonaisrahoituksesta, pienenee julkisen talouden vaikeuksien seurauksena. Tällä saattaa olla kielteisiä vaikutuksia myös kansainväliseen rahoitukseen. Yksittäisistä tieteellisistä rahoittajista Suomen Akatemia on laitokselle kaikkein merkittävin. Sen voimavaroja on leikattu, jolloin kilpailu kansallisista tutkimusrahoista edelleen kovenee. Toiminnallisesti merkittävin riski rahoituspohjan muuttumisessa on lyhytkestoisen ja tieteellisesti vähempiarvoisen hankerahoituksen osuuden liiallinen kasvu.

Yliopiston uusi rahoitusmalli haastaa laitosta entistä aktiivisempaan kansainväliseen julkaisutoimintaan ja tutkijanvaihtoon sekä lisäponnistuksiin kilpaillun tutkimusrahoituksen hankinnassa. Laitoksen tutkimusprofiilin terävöittäminen ja tiivistyvä yhteistyö Kasvatustieteiden tiedekunnan kanssa ovat keskeisiä strategisia keinoja tässä onnistumiselle.